

Mål C-590/21

Sammanfattning av begäran om förhandsavgörande enligt artikel 98.1 i domstolens rättegångsregler

Datum för ingivande:

23 september 2021

Domstol som begär förhandsavgörande:

Areios Pagos (Högsta domstolen, Grekland)

Datum för beslutet att begära förhandsavgörande:

25 juni 2021

Klagande:

Charles Taylor Adjusting

FD

Motparter:

Starlight Shipping Company

Overseas Marine Enterprises INC

Saken i det nationella målet

Ansökan om erkännande och verkställighetsförklaring av en utländsk dom och utländska beslut som utgör hinder för att en domstol i en annan medlemsstat beviljar domstolsskydd eller för inledande av förfaranden som redan har inletts av den domstolen – Fastställande av grunderna för rättsordningen (ordre public) i den mening som avses i artiklarna 34.1 och 45.1 i förordning nr 44/2001

Syfte med och rättslig grund för begäran om förhandsavgörande

Artikel 267 FEUF, tolkning av förordning nr 44/2001

Frågor som har hänskjutits för förhandsavgörande

- I) Ska uttrycket ”uppenbart strider mot grunderna för unionens rättsordning” och, i förlängningen, mot grunderna för den nationella rättsordningen, vilket utgör ett skäl för att vägra erkännande och verkställighetsförklaring enligt artiklarna 34.1 och 45.1 i förordning nr 44/2001, tolkas så, att det inte bara avser uttryckliga förbud att väcka och vidhålla talan, som innebär att det är förbjudet att inleda och fullfölja förfaranden vid en domstol i en annan medlemsstat, utan även domar eller beslut som har meddelats av domstolar i medlemsstater i) vilka utgör hinder för att käranden beviljas domstolsskydd vid en domstol i en annan medlemsstat eller vid fullföljande av mål som redan är anhängiga vid denna, och ii) att detta således utgör ett ingrepp i den behörighet som en domstol i en annan medlemsstat har att pröva en viss tvist, som redan har anhängiggjorts och som redan handläggs vid denna, och som anses vara förenligt med grunderna för unionens rättsordning? Strider det närmare bestämt mot grunderna för unionens rättsordning, enligt artiklarna 34.1 och 45.1 i förordning nr 44/2001, att erkänna och/eller verkställighetsförklara en dom eller ett beslut som har meddelats av en domstol i en medlemsstat om förhandsbeviljande av preliminär ekonomisk ersättning till dem som ansöker om erkännande och verkställighetsförklaring med avseende på de kostnader och utgifter som har uppstått till följd av att talan har väckts eller vidhållits vid en domstol i en annan medlemsstat, eftersom a) ett förlikningsavtal, som lagligen upprättats och bekräftats av en domstol i medlemsstaten som har meddelat domen och/eller beslutet, har ingåtts i målet till följd av prövningen av den aktuella talan och eftersom b) den domstol i den andra medlemsstaten vid vilken svaranden har väckt en ny talan saknar behörighet i kraft av en klausul om exklusiv behörighet?
- II) Om den första frågan besvaras nekande, är det uppenbara och direkta åsidosättandet av grunderna för den nationella rättsordningen – i enlighet med nämnda grundläggande kulturella och rättsliga uppfattningar som råder i landet och de grundläggande bestämmelserna i grekisk rätt om själva kärnan i rätten till domstolsskydd (artiklarna 8 och 20 i den grekiska författningen, artikel 33 i den grekiska civillagen och principen om skydd av denna rättighet, såsom den preciseras i artiklarna 176 och 173.1–173.3, 185, 205 och 191 i den grekiska civilprocesslagen, som anges i punkt 6 i motiveringen) samt artikel 6.1 i Europakonventionen, om att avsteg får göras i förevarande fall från unionsrätten om fri rörlighet för rättsliga avgöranden, och det uteblivna erkännandet på grundval av detta hinder – förenligt med de uppfattningar som införlivar och främjar det europeiska perspektivet, och utgör detta, enligt artikel 34.1 i förordning nr 44/2001, såsom den tolkas av EU-domstolen, ett skäl för att hindra erkännande och verkställighet i Grekland av den dom och de beslut som avses ovan (del I), vilka har meddelats av domstolar i en annan medlemsstat (Förenade kungariket)?

Anförda unionsbestämmelser och anförd praxis från EU-domstolen

Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (nedan kallad stadgan): artikel 47.

Rådets förordning (EG) nr 44/2001 av den 22 december 2000 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område (EGT L 12, 2001, s. 1), särskilt artiklarna 34.1 och 45.

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1215/2012 av den 12 december 2012 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område (EUT L 351, 2012, s. 1): artiklarna 66, 80 och 81.

Domstolens dom av den 13 oktober 2011, Prism Investments (C-139/10, EU:C:2011:653), dom av den 28 mars 2000, Krombach (C-7/98, EU:C:2000:164), dom av den 11 maj 2000, Renault (C-38/98, EU:C:2000:225), dom av den 23 oktober 2014, flyLAL-Lithuanian Airlines (C-302/13, EU:C:2014:2319, punkt 45), dom av den 28 april 2009, Apostolidis (C-420/07, EU:C:2009:271, punkt 55), dom av den 9 december 2003, Gasser (C-116/02, EU:C:2003:657, punkterna 48 och 72), dom av den 27 april 2004, Turner (C-159/02, EU:C:2004:228), dom av den 27 juni 1991, Overseas Union Insurance m.fl. (C- 351/89, EU:C:1991:279, punkterna 23 och 24) och dom av den 10 februari 2009, Allianz och Generali Assicurazioni Generali (C- 185/07, EU:C:2009:69).

Anförda internationella bestämmelser

Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (nedan kallad Europakonventionen): artikel 6.1.

Anförda nationella bestämmelser

Republiken Greklands författning: artiklarna 8 och 20.

Civillagen: artikel 33.

Civilprocesslagen: artiklarna 176, 173.1–173.3, 185, 205 och 191.

Kortfattad redogörelse för de faktiska omständigheterna och förfarandet i det nationella målet

- 1 Den förstnämnda motparten, Starlight Shipping Company (nedan kallad Starlight), var bland annat ägare till ett fartyg som sjönk och gick förlorat med sin last till följd av en sjöolycka den 3 maj 2006 medan den andra motparten, Overseas Marine Enterprises (nedan kallad OME), var driftsansvarig för detta fartyg.

- 2 Fartyget var försäkrat hos tre försäkringsgivare när det gick förlorat. Försäkringsgivarna vägrade till en början att utbetala försäkringsersättning, varför Starlight väckte talan vid engelsk domstol mot två av försäkringsgivarna och inledde ett skiljeförfarande mot den tredje i syfte att få försäkringsersättningen utbetald.
- 3 Medan de aktuella förfarandena pågick slöts förlikningsavtal mellan motparterna och fartygets tre försäkringsgivare (Settlement Agreements). I och med dessa avtal avslutades de pågående förfarandena, och försäkringsgivarna gick med på att utbetala försäkringsersättning enligt försäkringsvillkoren som full betalning av alla fordringar rörande förlusten av fartyget. Förlikningsavtalen översändes till en engelsk domstol och stadfästes av denna den 14 december 2007 och den 7 januari 2008.
- 4 Senare väckte motparterna och de övriga ägarna av fartyget talan vid Polymeles Protodikeio Peiraios (Förstainstansdomstolen i Pireus, Grekland) mot klagandena. Talan i dessa mål grundades på ett rättsstridigt agerande och syftet var att erhålla ersättning för de faktiska skador och ekonomisk ersättning för de ideella skador som motparterna påstod sig ha lidit på grund av det rättsstridiga agerandet.
- 5 Motparterna gjorde särskilt gällande att försäkringsgivarnas anställda och företrädare, däribland klagandena Charles Taylor Adjusting Limited (som agerade i egenskap av ett företag som tillhandahöll juridisk och teknisk rådgivning) och FD (som agerade i egenskap av fysisk person och chef för det företaget när de faktiska omständigheterna ägde rum), som fartygets försäkringsgivare hade anlitat för att försvara dem mot den förstnämnda motpartens anspråk, under förfarandet vid de engelska domstolarna och under hela den tid som försäkringsgivarna hade vägrat att betala ut försäkringsersättningen hade lämnat felaktiga och nedsättande uppgifter till tredje part, vilka äventyrade motparternas trovärdighet och anseende.
- 6 Det var mot denna bakgrund som försäkringsgivarna och deras anställda eller företrädare (däribland klagandena), som var svarande i förfarandet vid Polymeles Protodikeio Peiraios (Förstainstansdomstolen i Pireus), överklagade till engelsk domstol. De yrkade att rätten skulle fastställa att den talan som väckts i målen i Grekland stred mot förlikningsavtalen och att skadestånd skulle utgå.
- 7 Till följd av dessa rättsmedel och överklaganden meddelades den 26 september 2014 en dom och två beslut av domare Flaux vid High Court of Justice (England and Wales), Queen's Bench Division, Commercial Court (Överdomstolen (England och Wales), avdelningen Queen's Bench, Avdelningen för handelsrättsliga mål).
- 8 För det första fann rätten i den domen att enligt förlikningsavtalen betraktas även klagandena som anställda och företrädare och att även Starlight och OME hade framställt anspråk mot klagandena. Rätten slog även fast att den talan som väckts i målen i Grekland, även den mot klagandena, utan undantag stred mot samtliga förlikningsavtal. Enligt den domen innebär förlikningsavtalen att alla eventuella

anspråk mot dessa anställda eller deras företrädare som var med för rättsstridiga ageranden (anspråk som ligger till grund för den talan som väckts i målen i Grekland) har reglerats genom dessa. Vad gäller klagandenas rätt till ersättning slog rätten fast att de hade rätt till ett preliminärt belopp på 100 000 GBP i skadestånd.

- 9 För det andra påpekade rätten i de två besluten att förlikningsavtalen framför allt även befriar klagandena från allt ansvar med avseende på alla eventuella anspråk från Starlights och OME:s sida med avseende på förlusten av fartyget, inbegripet allt eventuellt ansvar när det gäller anspråken i den talan som väckts i målen i Grekland, och att väckandet och vidhållandet av den talan i de båda målen som Starlight och OME väckt i Grekland mot klagandena strider mot förlikningsavtalen eftersom de är av fullständig och slutlig art och på grund av exklusiv behörighet.
- 10 I det första beslutet förpliktades motparterna att till klagandena betala a) ett preliminärt belopp på 100 000 GBP i skadestånd för att täcka de förluster som uppkommit fram till den 9 september 2014 och b) den andra klagandens kostnader, som fastställdes till 120 000 GBP.
- 11 I det andra beslutet förpliktades motparterna att ersätta klagandena för den andra klagandens kostnader, som fastställdes till 30 000 GBP.
- 12 Det framgår av de båda besluten att om Starlight och OME, samt de andra fysiska personer som företräder dem, inte respekterar besluten kan de anses ha underlåtit att följa det som rätten har förordnat, varpå de kan få sin egendom förverkad eller åläggas böter eller de fysiska personerna kan tas i förvar.
- 13 Genom en talan som väcktes den 7 januari 2015 vid Monomeles Protodikeio Peiraios (Förstainstansdomstolen i Pireus, Grekland) ansökte klagandena om att ovannämnda dom och de båda besluten skulle erkännas och verkställighetsförklaras i Grekland, på grundval av förordning nr 44/2001. Monomeles Protodikeio Peiraios biföll deras talan.
- 14 Motparterna i målet om överklagande ingav en ansökan om ändring den 11 september 2015 till Monomeles Efeteio Peiraios (Grekland), i enlighet med artikel 43 i förordning nr 44/2001. Monomeles Efeteio Peiraios biföll deras överklagande, upphävde förstainstansdomstolens dom och ogillade klagandenas talan.
- 15 Monomeles Efeteio Peiraios fann bland annat att klagandena hade begärt domstolsskydd vid engelsk domstol och ansåg att de grekiska domstolar vid vilka talan i målen hade väckts inte var behöriga att pröva målen i detta avseende på grund av förlikningsavtalen. Rätten fann dessutom att domen och de båda besluten inte innehöll något förbud att väcka eller vidhålla talan. Enligt rätten fanns emellertid vissa överväganden såväl i domen som i besluten som gör att den talan som väckts i målen i Grekland inte får vidhållas, att skadestånd ska betalas och att det finns en ersättningsskyldighet gentemot dem som försöker erhålla betalning

för sina fordringar genom en talan vid grekisk domstol. Dessa texter innehåller således ett delvist förbud att väcka eller vidhålla talan vilket innebär att talan inte kan väckas vid grekisk domstol, i strid med bestämmelserna i artikel 6.1 i Europakonventionen och artiklarna 8.1 och 20 i författningen, vilka utgör kärnan i begreppet grunderna för rättsordningen.

- 16 Den 7 oktober 2019 ingav klagandena i det nationella målet ett överklagande till den hänskjutande domstolen av domen från Monomeles Efeteio Peiraios (Appellationsdomstolen i Pireus, i egenskap av ensamdomare).

Parternas huvudargument

- 17 I sitt överklagande till Monomeles Efeteio Peiraios (Appellationsdomstolen i Pireus) gjorde motparterna gällande att erkännandet och verkställighetsförklaringen av domen och besluten uppenbart strider mot grunderna för den materiella och den processuella rättsordningen i nationell rätt och i unionsrätten, eftersom det åsidosätter deras grundläggande rätt till domstolsskydd och utgör ett otillåtet ingrepp i den domstolsbehörighet som innehas av en annan medlemsstats domstolar, i detta fall de grekiska domstolarna.
- 18 Klagandena har gjort gällande att den överklagade domen är felaktig, särskilt vad gäller tolkningen och tillämpningen av bestämmelserna i artikel 34.1 i förordning nr 44/2001 (som ska tillämpas restriktivt), artikel 33 i civillagen, artiklarna 8 och 20 i författningen och artikel 6.1 i Europakonventionen. De har särskilt hävdat att den slutsatsen borde ha dragits på grundval av en korrekt tolkning av dessa bestämmelser att domen och besluten inte uppenbart stred mot grunderna för medlemsstatens och unionens rättsordning och att de inte åsidosatte de grundläggande principerna i dessa, eftersom det preliminära beviljandet av skadestånd till klagandena för de förfaranden som hade inletts i Grekland innan de väckte talan vid engelsk domstol inte hindrar dem från att fortsätta att göra sina rättigheter gällande vid grekisk domstol och få domstolsskydd, och att domen och besluten felaktigt har behandlats på samma sätt som förbud att väcka eller vidhålla talan.

Kort redogörelse för skälen till att förhandsavgörande begärs

- 19 Den hänskjutande domstolen anser framför allt att bestämmelserna i förordning nr 44/2001 och inte dem i förordning nr 1215/2012 är tillämpliga i ett fall som det förevarande, där det ansöks om erkännande och verkställighetsförklaring av domar eller beslut som har meddelats före den 10 januari 2015 i samband med rättsliga förfaranden eller en talan som har inletts respektive väckts före detta datum.
- 20 Grunderna för rättsordningen i Grekland, vad gäller erkännande av utländska domar, är de som avses i artikel 33 i civillagen, som även återspeglar grunderna för den internationella rättsordningen. En dom kan inte erkännas eller

verkställighetsförklaras i Grekland om verkställigheten av den, sett till sitt innehåll, strider mot grundläggande kulturella, etiska, sociala, rättsliga eller ekonomiska uppfattningar som finns i landet och som påverkar levnadsförhållandena i landet. En utländsk dom kan inte heller erkännas eller verkställighetsförklaras när dess innehåll och bestämmelser strider mot grundläggande kulturella eller rättsliga principer och mot personers grundläggande rättigheter enligt rättsstatsprincipen.

- 21 Dessutom föreskrivs i artikel 8.1 författningen att "[i]ngen får, mot sin vilja, fräntas tillgång till i lag föreskriven behörig domstol" och i artikel 20.1 i författningen att "[v]ar och en har rätt till domstolsskydd vid domstol och får framföra sina egna argument vid denna rörande sina rättigheter och intressen". Genom en kombinerad tillämpning av dessa bestämmelser i författningen garanteras det fullt ut att var och en har rätt att väcka talan vid grekisk domstol och att åtnjuta ett fullständigt domstolsskydd vid dem. Denna rättighet är grundläggande och ingår i kärnan av grunderna för den grekiska rättsordningen, genomsyrar all materiell och processuell rätt i Grekland och tar sig uttryck på olika sätt. Enligt grekisk rätt är det således inte heller tillåtet och godtagbart att en person på förhand fräntas rätten till domstolsskydd eller att domstolsskyddet försvåras på grund av störningsmoment och hinder. Ett sådant hinder är att förelägga en käreande som har väckt talan vid domstol att betala ett preliminärt skadestånd, just på grund av att käranden har begärt domstolsskydd.
- 22 I punkt 6 i motiveringen har den hänskjutande domstolen slagit fast att det i flera processuella bestämmelser i den grekiska rättsordningen faktiskt också föreskrivs påföljder vid rättegångsmissbruk. Det föreskrivs särskilt att den tappande parten ska förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna (artikel 176 i civilprocesslagen), vilket emellertid domstolen fastställer när det slutliga avgörandet meddelas i tvisten, när avgörandefasen är avslutad. Under de föregående faserna får emellertid endera parten bära kostnaderna för varje processhandling som vederbörande har företagit (artikel 173.1–173.3 i civilprocesslagen), förutom i uttryckligen föreskrivna fall. Det föreskrivs även att rättegångskostnaderna (i och med den slutliga domen) ska betalas av den vinnande parten om denne har åsidosatt sin sanningsskyldighet eller har gjort sig skyldig till något annat agerande under förfarandet som innebär missbruk (artikel 185 i civilprocesslagen), att det i det slutliga avgörandet ska påföras böter för den part som har varit i ond tro genom att uppenbart ha ingett en ansökan om ändring eller väckt en talan som saknar grund eller som har inlett ett förfarande i förhållande syfte eller inte har iakttagit god sed och så vidare (artikel 205 i civilprocesslagen). Dessutom föreskrivs en möjlighet att förplikta käranden att ersätta rättegångskostnaderna när denne har försenat handläggningen av målet (artikel 241.1 i civilprocesslagen). Avslutningsvis föreskrivs i grekisk processrätt att ett beslut, även i form av ett slutligt avgörande, som har meddelats av en domstol i första instans och som kan överklagas med ordinära rättsmedel (artikel 909.2 i civilprocesslagen), det vill säga genom en invändning och ett överklagande, inte kan förklaras verkställbart interimistiskt. Härav följer att beslutet om rättegångskostnaderna inte under några omständigheter kan förklaras verkställbart innan det slutliga avgörandet har

meddelats, för att undvika alla slags hinder för den tappande parten att använda sig av ett ordinärt rättsmedel. Det framgår även av rättspraxis från de grekiska domstolarna att missbruk under förfarandet från en kändes sida som gör felaktiga påståenden också medför en skyldighet att ersätta svaranden på grundval av ett rättsstridigt agerande (artiklarna 914 och 919 i civillagen), men endast för det fall att detta inte strider mot rättskraften hos den dom som meddelats med avseende på kändens talan. Det framgår tydligt av det sätt på vilket denna fråga behandlas i grekisk rättspraxis att domstolarna i princip är skyldiga att säkerställa kändens grundläggande rätt att väcka talan, även om kändens agerande kan anses utgöra missbruk, utan att domstolarna får vidta någon förebyggande åtgärd som påverkar utgången av kändens talan eller som medger skadestånd innan det aktuella förfarandet har avslutats, i syfte att lägga hinder i vägen för det begärda domstolsskyddet. Samtidigt ska det även finnas fortsatt möjlighet att fastställa skadestånd om det är förenligt med utgången av den anhängiggjorda tvisten. Enligt nationell rätt är det dessutom endast den domstol som slutligt kommer att ta ställning till rättegångskostnaderna som är behörig att ålägga betalning av rättegångskostnaderna i ett mål som har anhängiggjorts vid den (artikel 191 i civilprocesslagen).

- 23 Var och ens rätt till domstolsskydd skyddas för övrigt genom artikel 6.1 i Europakonventionen. Denna grundläggande rättighet stadfästs även i artikel 47 i stadgan, där rätten till rättsmedel fastställs. Denna rättighet ingår även i EU-medlemsstaternas gemensamma konstitutionella traditioner och i internationella instrument för skydd av de mänskliga rättigheterna. Skyddet av denna rättighet omfattar således grunderna för unionens materiella och processuella rättsordning och, i förlängningen, grunderna för den nationella rättsordningen, även med avseende på tolkningen och tillämpningen av artikel 34.1 i förordning nr 44/2001.
- 24 Det är mot denna bakgrund som frågan uppkommer huruvida grunderna för unionens rättsordning respekteras i en dom och i beslut som har meddelats av en domstol i en medlemsstat och där domstolen på förhand erkänner och fastställer betalning av rättegångskostnader, i form av ett preliminärt skadestånd (ett erkännande som i allt väsentligt utgör en uppenbar skadeståndssanktion) i ett mål som är anhängiggjort vid domstolar i en annan medlemsstat. Det står klart att ett sådant erkännande inte utgör hinder för rätten till domstolsskydd. Utöandet av denna försvaras emellertid, då känden vid en domstol i en annan medlemsstat är skyldig (även när domen i ursprungsstaten har förklarats verkställbar i det land där känden har sin huvudsakliga hemvist eller sitt huvudsakliga verksamhetsställe, där huvuddelen av kändens egendom finns) att ersätta sina egna men även svarandens rättegångskostnader innan en slutlig dom har meddelats av den domstol vid vilken målet har anhängiggjorts. Att åläggandet av en sådan betalningsskyldighet är ett medel för att förmå känden att återkalla sin talan framstår som än mer uppenbart om det i den aktuella domen fastställs att ytterligare skadestånd kan beviljas om kändens kostnader ökar, det vill säga om denne fullföljer målet. Denna fråga rör inte enbart ekonomiska intressen utan har

en tydlig inverkan på utövandet av den grundläggande rätten att utan hinder få tillgång till domstolsskydd.

- 25 Förbudet att väcka eller vidhålla talan, som är särskilt vanligt i common law, är för övrigt ett domstolsbeslut om att en person inte får inleda eller fullfölja ett rättsligt förfarande eller ett skiljeförfarande vid en utländsk domstol eller vid en skiljedomstol. Till en början handlade förbuden att väcka eller vidhålla talan om att förfarandet inte fick inledas eller fullföljas vid engelsk domstol. Senare tillkom en gränsöverskridande form av förbudet att väcka eller vidhålla talan samt vidtagandet av den därmed sammanhängande åtgärden i förfaranden som är anhängiggjorda i utlandet. Förbud att väcka eller vidhålla talan utfärdas huvudsakligen av det skälet att det skulle vara till men för käranden om en talan väcks eller förfarandet fullföljs i ond tro eller på ett bedrägligt sätt vid en domstol i ett annat land. En sådan åtgärd vidtas huvudsakligen för att domstolen i ett land ska ingripa i ett annat lands förfarande. Härvid prövar domstolen inte enbart sin egen behörighet utan även den som en utländsk nationell domstol innehar.
- 26 Den hänskjutande domstolen har vidare hänvisat till domen av den 27 april 2004 i mål Turner (C-159/02, EU:C:2004:228), där EU-domstolen slog fast att Brysselkonventionen, som har ersatt förordning nr 44/2001, ”ska tolkas så, att den utgör hinder för en domstol i en konventionsstat att förbjuda en part i ett vid domstolen anhängiggjort mål att väcka eller vidhålla talan vid en domstol i en annan konventionsstat, även då denna part handlar i ond tro med avsikt att hindra handläggningen av det anhängiggjorda målet”.
- 27 Att en domstol vid vite förbjuder en part att väcka eller vidhålla talan vid en utländsk domstol inverkar emellertid menligt på den utländska domstolens behörighet att slita tvisten. I och med att sökanden förbjuds att väcka talan vid utländsk domstol, görs ett ingrepp i den utländska domstolens behörighet. Detta ingrepp är i sig oförenligt med Brysselkonventionens regelverk (dom av den 27 april 2004, Turner, C-159/02, EU:C:2004:228).
- 28 I artikel 35.3 i förordning nr 44/2001 föreskrivs att domstolens behörighet i ursprungsmedlemsstaten inte får omprövas i förfarandet för erkännande och verkställighetsförklaring och att behörighetsreglerna enligt artikel 34.1 inte omfattas av grunderna för rättsordningen, varför ett åsidosättande av dessa regler inte kan motivera att ansökan avslås.
- 29 Ett annat problem uppkommer emellertid om en domstol i en medlemsstat gör ingrepp i en annan medlemsstats domstolsbehörighet. Bortsett från uttryckliga förbud att väcka eller vidhålla talan uppstår ett liknande problem om en domstol på förhand beräknar och preliminärt utdömer ersättning för rättegångskostnader, i form av skadestånd (som utgör en betydande skadeståndssanktion), för ett mål som är anhängigt vid domstolar i en annan medlemsstat. Detta gäller oberoende av utgången av målet vid de sistnämnda, vilken kan vara till klagandenas nackdel och definitivt om det slås fast att dessa domstolar inte är behöriga att pröva målet, varför dessa är de enda domstolar som är behöriga att beräkna och besluta om

betalning av de rättegångskostnader som har uppstått till följd av målet vid dessa. Även om sådana domar och beslut inte uttryckligen förbjuder att talan väcks eller vidhålls vid en domstol i en annan medlemsstat, innebär de likväl att en på förhand bestämd sanktion fastställs.

- 30 Ur detta perspektiv uppkommer således frågan huruvida meddelandet av domar och beslut i detta avseende, som i sak påverkar utgången av ett mål vid en domstol i en annan medlemsstat eftersom denna inte är behörig att pröva en tvist, utgör ett ingrepp i denna domstols domstolsbehörighet och strider mot grunderna för unionens och, i förlängningen, medlemsstatens rättsordning.
- 31 I förevarande fall vill den avdelning som prövar målet få klarhet i nedanstående rättsfrågor vad gäller tolkningen av unionsrätten.
- 32 För det första vill avdelningen få klarhet i huruvida uttrycket ”uppenbart strider mot grunderna för unionens rättsordning” och, i förlängningen, mot grunderna för den nationella rättsordningen, vilket utgör ett skäl för att vägra erkännande och verkställighetsförklaring enligt artiklarna 34.1 och 45.1 i förordning nr 44/2001, ska tolkas så, att det inte bara avser uttryckliga förbud att väcka och vidhålla talan, som innebär att det är förbjudet att inleda och fullfölja förfaranden vid en domstol i en annan medlemsstat, utan även domar eller beslut som har meddelats av domstolar i medlemsstater vilka utgör hinder för att käranden beviljas domstolsskydd vid en domstol i en annan medlemsstat eller vid fullföljande av mål som redan är anhängiga vid denna, och huruvida det är förenligt med grunderna för unionens rättsordning att göra sådana ingrepp i den behörighet som en domstol i en annan medlemsstat har att pröva ett visst mål, som redan är anhängiggjort vid denna (första tolkningsfrågan, del I).
- 33 I synnerhet uppkommer frågan huruvida unionens rättsordning, enligt artiklarna 34.1 och 45.1 i förordning nr 44/2001, utgör hinder för förhandsbeviljande av preliminärt skadestånd till dem som ansöker om erkännande och verkställighetsförklaring av en dom eller ett beslut som har meddelats av en domstol i en medlemsstat med avseende på de kostnader och utgifter som har uppstått till följd av att talan har väckts och vidhållits vid en domstol i en annan medlemsstat, eftersom a) ett förlikningsavtal, som lagligen upprättats och bekräftats av en domstol i medlemsstaten som har meddelat domen och/eller beslutet, har ingåtts i målet till följd av prövningen av den aktuella talan och eftersom b) den domstol i den andra medlemsstaten vid vilken svaranden har anhängiggjort en ny talan saknar behörighet i kraft av en klausul om exklusiv behörighet (första tolkningsfrågan, del II).
- 34 För det andra vill avdelningen få klarhet i huruvida den omständigheten att domar och beslut har meddelats i detta avseende i strid mot de grundläggande bestämmelser som utgör själva kärnan i rätten till domstolsskydd i den erkännande medlemsstaten (Grekland) enligt ovannämnda bestämmelser i grekisk rätt och artikel 6.1 i Europakonventionen, utgör ett skäl för att inte erkänna och verkställighetsförklara dem enligt artikel 34.1 i förordning nr 44/2001, vilket

innebär att principen om fri rörlighet för domar äventyras, och huruvida det aktuella uteblivna erkännandet på grundval av detta hinder är förenligt med de uppfattningar som införlivar och främjar det europeiska perspektivet (andra tolkningsfrågan).

ARBETSDOKUMENT